PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS NATIONAL BOARD OF FATENTS AND REGISTRATION

Helsinki 15.9.2000

ETUGIKEUSTODISTUS PRIORITY DOCUMENT

REC'D 0 2 OCT 2000 PCT WIPO

Hakija Applicant Instrumentarium Oy

Tuusula

Patenttihakemus nro Patent application no 991487

Tekemispäivä Filing date

30.06.1999

Kansainvälinen luokka International class

H05G

Keksinnön nimitys Title of invention

"Liikuteltava rontgenlaite"

Täten todistetaan, että oheiset asiakirjat ovat tarkkoja jäljennöksiä patentti- ja rekisterihallitukselle alkuaan annetuista selityksestä, patenttivaatimuksista, tiivistelmästä ja piirustuksista.

This is to certify that the annexed documents are true copies of the description, claims, abstract and drawings originally filed with the Finnish Patent Office.

> /Eija Solja Apulaistarkastaja

PRIORITY DOCUMENT

SUBMITTED OR TRANSMITTED IN COMPLIANCE WITH RULE 17.1(a) OR (b)

300,- mk 300,- FIM Maksu Fee

Liikuteltava röntgenlaite

Esillä olevan keksinnön kohteena on liikuteltava röntgenlaite, johon kuuluu ainakin yhdellä itsenäisesti käytettyjen vetopyörien parilla ja niiden moottorielimillä varustettu vaunu, jossa on ajokahva, johon kuuluu sivutangot ja niiden välillä ulottuva poikittaistanko, jossa laitteessa on lisäksi ajokahvan liikkeeseen reagoivat elimet, jotka ohjaavat moottorielimien toimintaa vaunun ohjaamiseksi haluttuun suuntaan.

- Liikuteltavaan röntgenlaitteeseen kuuluu vaunu, johon on liitetty röntgensäteen 10 lähde, röntgensäteen vastaanottoelimet ja tarvittava ohjauselektroniikka ja mahdollisesti monitori esimerkiksi digitaalisesti tuotettujen röntgenkuvien tarkastelemiseksi välittömästi. Käytettäessä liikkuvassa röntgenlaitteessa akkuja tehonlähteenä kasvaa laitteen paino ja se voi olla esimerkiksi suuruusluokkaa noin 300 kg, jolloin laitteen kevyempi liikuteltavuus edellyttää ajoliikkeen moto-15 risointia. Eräs tapa tällaisen motorisoidun röntgenlaitteen ohjaamiseksi on järjestää ajokahva, jonka manuaalinen liikuttaminen aikaansaa ohjaussignaalien syntymisen vaunun vetopyörien moottorielimien käyttämiseksi vaunun ohjaamiseksi haluttuun suuntaan. Eräs tällainen ratkaisu on esitetty US patentissa 4697661, jossa ajokahvan toiminta perustuu ajokahvan liikkeen muuttami-20 sen ajokahvan läheisyyteen järjestettyjen ulokevarsien taivutusliikkeeksi, joka taivutusliike aikaansaa mainittujen ohjaussignaalien muodostumisen. Esillä olevan keksinnön eräänä päämääränä on aikaansaada uudentyyppinen liikuteltava röntgenlaite, jossa ajokahvan liike on muutettavissa suhteellisen yksinkertaisesti ja luotettavasti moottorielimien ohjauselektroniikkaa ohjaavaksi sähkö-25 signaaliksi. Eräänä tärkeänä lisätavoitteena on aikaansaada moottoroitu liikuteltava röntgenlaite, joka on lisäksi järjestetty liikuteltavaksi poikkeustilanteessa pelkästään manuaalisesti ilman moottorielimiä.
  - 30 Keksinnön päämäärien toteuttamiseksi keksinnön mukaiselle liikuteltavalle röntgenlaitteelle on tunnusomaista se, että ajokahvan sivutangot on kiinnitetty vaunuun kiinteästi liitetylle kiertoakselille sen ympäri kääntyväksi; että sivutangot ja poikittaistanko on liitetty toisiinsa nivelöidysti sallimaan sivutankojen eri

suuruisen ja/tai erisuuntaisen kääntöliikkeen mainitun kiertoakselin ympäri; että sivutangot on varustettu elimillä, jotka liikkuvat kulloinkin siihen liittyvän sivutangon kääntöliikkeen mukana ja joiden elimien liike mitataan mittauselimillä, jotka muuttavat mainittujen elimien liikkeen sähkösignaaliksi, jolla ohjataan vetopyörien moottorielimien toimintaa.

Seuraavassa keksintöä selostetaan yksityiskohtaisemmin oheiseen piirustukseen viitaten, jonka ainoa kuvio esittää kaaviollisena sivusta nähtynä kuvantona röntgenlaitteen vaunuosaa ilman siihen liitettäviä varsinaisia röntgenkuvauksen laitteita.

10

15

20

25

Kuvion mukaisesti vaunuun kuuluu vetopyörät 17, joita on esitetyssä suoritusmuodossa yksi vaunun kummallakin sivulla, ja joita kulloinkin käytetään ajomoottorilla 12 hihnojen 13, 15 välityksellä. Hihnaa 15 kiristetään kiristysjousien 11 ja niihin liitetyn kiristyspyörän 18 avulla ajomoottorin 12 pyörimisliikkeen siirtämiseksi hihnapyörien 14,16 kautta vetopyörälle 17. Ajomoottorin 12 toimintaa ohjataan ajokahvalla, johon kuuluu sivutangot 2, ja niiden väliin nivelöidysti liitetty poikittaistanko 1. Sivutangot 2 on kiinnitetty vaunuun kiinteästi liitetylle kiertoakselille 3 mahdollistamaan niiden kääntöliikkeen kiertoakselin 3 ympäri. Sivutankojen kiertoakselin 3 puoleiseen päähän on liitetty esitetyssä suoritusmuodossa hammaskehän osa 4, joka liikkuu kääntöliikkeessä sivutangon 2 mukana. Tämä hammaskehän 4 kääntöliike mitataan esimerkiksi potentiometrinä toteutetulla mittauselimellä 10, joka muuttaa mainitun liikkeen sähkösignaaliksi, joka syötetään ajomoottoreiden 12 ohjauselektroniikalle ajomoottoreiden käyttämiseksi vaunun ohjaamiseksi haluttuun suuntaan. Sivutankojen 2 ja poikittaistangon 1 välinen nivelliitos sallii sivutankojen 2 eri suuruisen ja tarvittaessa eri suuntaisen kääntöliikkeen kiertoakselin 3 ympäri halutun kulkusuunnan mahdollistamiseksi. Ajettaessa suoraan (eteen- tai taaksepäin) vetopyörät pyörivät keskenään samalla nopeudella ja samaan suuntaan mutta käännyttäessä vasemmalle tai oikealle on toisen vetopyörän pyörittävä hitaammin kuin 30 toisella puolella oleva vetopyörä tai vetopyörien on pyörittävä eri suuntiin.

Poikkeustilanteen varalta, esimerkiksi virran ollessa kytkemättä laitteeseen tai akkujen ollessa tyhjät, on keksinnön mukaiseen röntgenlaitteen vaunuun järjestetty elimet, joilla ajomoottorit 12 voidaan vapauttaa vedosta vetopyörien 17 kanssa sallimaan laitteen manuaalinen siirtäminen. Esitetyssä suoritusmuodossa näihin elimiin kuuluu vapautuslevy 7, johon on liitetty vaijeri 9, joka on liitetty vetohihnan 15 kiristyspyörään 18. Vedettäessä tai työnnettäessä ajokahvaa voimakkaasti yli normaalin ajoliikkeen vapautuslevy 7 vetää vaijeria 9, joka puolestaan vetää kiristyspyörää 18 päästäen vetohihnan 15 luistamaan hihnapyörän 14 yli. Tällöin työnnettäessä tai vedettäessä vaunua pyörät 17 pääsevät pyörimään vaikka ajomoottori 12 on itsepitävä. Vapautettaessa ajokahvasta kiristysjouset 11 painavat kiristyspyörää 18 vetohihnaa 15 vasten, jolloin ajokahvan vapautus toimii jarruna itsepitävän ajomoottorin johdosta. Vedettäessä ajokahva normaaliasentoon se lukkiutuu siihen. Ajokahvan normaali ajoliike on rajoitettu liikerajoittimilla 5 ja vapautuselimien liike on puolestaan rajoitettu rajoitinlevyllä 8. Hammaskehän 4 yhteyteen on lisäksi järjestetty edullisesti 15 jousielimet 6, jotka paikoittavat ajokahvan keskiasentoonsa vapautettaessa ote ajokahvasta. Ajokahvan korkeus on edullisesti järjestetty säädettäväksi.

10

. . . : : :

: • :

Patenttivaatimukset

15

20

- 1. Liikuteltava röntgenlaite, johon kuuluu ainakin yhdellä itsenäisesti käytettyjen vetopyörien parilla ja niiden moottorielimillä (12) varustettu vaunu, jossa on ajokahva, johon kuuluu sivutangot (2) ja niiden välillä ulottuva poikittaistanko (1), jossa laitteessa on lisäksi ajokahvan liikkeeseen reagoivat elimet, jotka ohjaavat moottorielimien (12) toimintaa vaunun ohjaamiseksi haluttuun suuntaan, tunnettu siitä, että ajokahvan (1,2) sivutangot (2) on kiinnitetty vaunuun kiinteästi liitetylle kiertoakselille (3) sen ympäri kääntyväksi; että sivutangot (2) ja poikittaistanko (1) on liitetty toisiinsa nivelöidysti sallimaan sivutankojen (2) eri suuruisen ja/tai erisuuntaisen kääntöliikkeen mainitun kiertoakselin ympäri; että sivutangot on varustettu elimillä (4), jotka liikkuvat kulloinkin siihen liittyvän sivutangon (2) kääntöliikkeen mukana ja joiden elimien liike mitataan mittauselimillä (10), jotka muuttavat mainittujen elimien (4) liikkeen sähkösignaaliksi, jolla ohjataan vetopyörien (17) moottorielimien (12) toimintaa.
- 2. Patenttivaatimuksen 1 mukainen röntgenlaite, **tunnettu** siitä, että laitteeseen kuuluu elimet (6) ajokahvan (1,2) paikoittamiseksi automaattisesti keskiasentoonsa irrotettaessa ote ajokahvasta.
- 3. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen röntgenlaite, **tunnettu** siitä, että ajokahvan (1,2) korkeus on säädettävissä.
- Jonkin edellä olevan vaatimuksen mukainen röntgenlaite, tunnettu siitä, että
  laitteeseen kuuluu lisäksi vapautuselimet (7-9), joilla moottorielimet (12) ovat irrotettavissa vetokytkennästä vetopyörien (17) kanssa sallien pyörien (17) pyörimisen vapaasti ja siten vaunun siirtämisen manuaalisesti.

(57) Tiivistelmä

Keksinnön kohteena on liikuteltava röntgenlaite, johon kuuluu ainakin yhdellä itsenäisesti käytettyjen vetopyörien parilla ja niiden moottorielimillä (12) varustettu vaunu, jossa on ajokahva, johon kuuluu sivutangot (2) ja niiden välillä ulottuva poikittaistanko (1). Laitteessa on lisäksi ajokahvan liikkeeseen reagoivat elimet, jotka ohjaavat moottorielimien (12) toimintaa vaunun ohjaamiseksi haluttuun suuntaan. Keksinnön mukaisessa laitteessa on ajokahvan (1,2) sivutangot (2) on kiinnitetty vaunuun kiinteästi liitetylle kiertoakselille (3) sen ympäri kääntyväksi ja sivutangot (2) ja poikittaistanko (1) on liitetty toisiinsa nivelöidysti sallimaan sivutankojen (2) eri suuruisen ja/tai erisuuntaisen kääntöliikkeen mainitun kiertoakselin ympäri. Sivutangot on lisäksi varustettu elimillä (4), jotka liikkuvat kulloinkin siihen liittyvän sivutangon (2) kääntöliikkeen mukana ja joiden elimien liike mitataan mittauselimillä (10), jotka muuttavat mainittujen elimien (4) liikkeen sähkösignaaliksi, jolla ohjataan vetopyörien (17) moottorielimien (12) toimintaa.

